

Almsted 26, matrikel 51, tidligere 25 i Almsted.

Beboelseshus med havejord
Samlet af Jørgen Bromann

Tilhørende sadelmager Christian Thomsen og Anna født Andresen.
Et bondeinderstested udlagt på jord fra Graugård i Almsted.

Augustenborg Skyld- og Panteprotokol 399. Bibog Lagerbuch 16 - 889 - 16618 - 17897 - 2075.
Fortsættelsesfolio 70 b. 20367 - Artikel nr. på grunden 25 af Almsted. Jorden til stedet har ligget på
Holtringbjerg og er efter mellem handel solgt 1920 til Bondegården.

Almsted 26, matrikel 51. 1959 Det Kgl. Bibliotek.

Almsted 26, matrikel 51. 2022 (Steen Weile)

Ejere af stedet:

Michael Christensen	
Christen Steffensen	1785
Peter Petersen Schulmeister	1801
Christen Christensen	1806
Johann Joachim August Ditmann	1812
Jacob Clausen From	1817
Hans Peter Thomsen	1821
1. Rasmus Jensen	1829
2. Jacob Jensen Clausen	1852
3. Jens Peter Jespersen	1853
4. Hans Christian Johannsen	1854
5. Hans Hansen Hollænder	1859
6. Nicolai Hess	1870
7. Peter Jacobsen	1879
8. Christian Thomsen	

På stedet boede i ældre tider byens prakkerfoged, som skulde holde byen fri for skarnsfolk. Denne har således udøvet datidens form for politibeskyttelse. En sådan foged har også boet på Nalmose.

Almsted bys kro har i ældre tid været her i huset. Således nævnes 1835, ifølge folketællingslisten indste Rasmus Jensen som ejede dette sted som kryger = kromand. Krobevillingen flyttedes senere omkring 18?? til artikel 18 evt. 19 hvor nu Hans Hansen bor. Her boede 1845 hjuler Jørgen Matzen som fik bevilling på krohold.

En begivenhed fandt sted 5. 1. 1815, og den dag døde kådner Hans Jørgensen Juhlers datter Ellen, 3 år 5 md. Dette barn, hvis forældre havde krohold, blev forskrækket over en fremmet i stuen, med en rejsende indkommen. Hun løb ud og faldt baglæns i en med flæskesuppe fyldt stor kedel, hvor hun blev ulykkeligt skoldet og døde 15 timer derefter. Sådan beretter kirkebogen.

Siden opgav forældrene krovæsenet som flyttedes til artikel 20 den, sidste kro i Almsted, som blev nedlagt 1946 af daværende ejer, vognmand og høker Richard Nissen.

År 1785 har der været krohold på Artikel 22, nu Chresten Høi. I Skyld - og panteprotokollen, Augustenborg 172 nævnes daværende besidder af kådnerstedet Jep Gøysom Krugwirth, det vil sige kromand. Men det fremgår ikke om de efterfølgende ejere at stedet var haft krohold.

Om Prakkerfogden Rasmus Jensen i Almsted fortælles:

Henrik Ussing, "Det gamle Als".

E Prakkerfoue i Almstej var en Ærøbo, fortæller Kirsten Eriksen, og vi kaldte ham altid, Gamme Rasmus. Hans kone hed Synne, og så længe de var stærke nok til det, hjalp de hverandre at stryge rå sten. Rasmus var lidt kejtet (tog forkert på tingene) når han somme tider hjalp hjemme i høsten og han f. eks. skulde række ærter af vognen, kom han altid fejl i lagene, og stod og sled så han svedte og dampede og var helt sort om aftenen.

De havde en søn der hed Thomas, kadttes Tannes. Han havde "bedt op" havde gået til konfirmation sammen med moder. Han blev missionær nede i Afrika, og han skikkede somme tider gamle Rasmus lidt skillinger og den missionær var Rasmus jo glad for og vilde gerne snakke om. Så havde de en datter, der hed Mitrin (Marie Katrine) hun fik et barn sådan sides ved og det tog hun og moderen og brændte, det blev opdaget og de kom i e gaf (Hullet = arest) en tur. Da konen siden døde, og Rasmus ikke længere kunde arbejde, blev han prakkerfoged, og gik på omgang hos bønderne og fik sin Onnen (middagsmad). Der var just 7 bønder, og hver søndag fik han mad hos os. Han skulde altså jage alle bosser (håndverkssvende) og bejfolk (bedefolk og tiggere) ud af byen. Men e bosser, forlangte af ham, at han skulde have et skilt på sig ellers vilde de ikke lystre ham. Så lavede smeden en jernplade, hvor der stod Politi på, den havde han fastøyet på ærmet. Men somme tider narre de bosserne ham alligevel og gik bag om byen os korn ind ved den anden ende.

Michael Christensen nævnes 1785 som inster i Almsted.

Christen Steffensen får 1785 30. 12. stedet overdraget . Han er en svigersøn af Michael Christensen.

Peter Petersen Schulmeister køber stedet 1801 31. 5. for 280 Rdl.

Ar 1803 døde hans broder skipper og kådner Christen Petersen Schulmeister i Asserballeskov, og Peter Petersen lejer stedet i Asserballeskov, som formodentlig er hans fødested, for 14 år. Samtidig bliver han formynder for den afdøde broders 3 årige søn Christen Christensen.

Christen Christensen køber stedet 1806 29. 5. af Peter Petersen Schulmeister for 400 Rdl.

Johann Joachim August Ditmann køber **1812** 2. 11. stedet for 350 Rdl. men få år efter kommer stedet til offentlig auktion.

Jacob Clausen From købte stedt på offentlig auktion **1817** 18. 4. for 290 Rbl = 464 Rbdl.

Hans Peter Thomsen var fra Brandsbøl han købte stedet **1821** 29. 10. for 560 Rbdl. Sm. Det må antages at Jacob Clausen From har måtte tage stedet tilbage, for 1829 sælger Jacob Clausen From stedet; til Rasmus Jensen, Jacob Clausen From boer da i Asserballe.

Rasmus Jensen køber **1829** 23. 4. stedet af Jacob Clausen From i Asserballe for 512 Rbdl. År 1839 påtager Rasmus Jensen sig forplejningen af hans broders datter Cathrine Dorothea Jensen.

1. Rasmus Jensen (1835 - 1852) boede her **1835**.

Ifølge folketællingslisten var han født 1791 i Skovby på Arøe, søn af indste Jens Eriksen og Maren født Rasmussen. Han betegnes som indste og kryger = Kromand. Han var gift med Syndet Thomsen født 1790 i Hørup sogn, formodentlig fra byen Miang. De drev som nævnt krohold og huset var en langstrakt bindingsksbygning ved landevejen til Fynshav. Rasmus Jensen døde her 28. 2. 1887, 95 år gl.

Børn :

1. Marie Cathrine Jensen født 1824.
2. Thomas Jensen, født 1830, han drog til søes.
3. Kirsten Marie Jensen, et plejebarn, mandens søsters datter.

2. Jacob Jensen Clausen (1852 - 1853) År **1852**, 18. 2. overdrages stedet til datteren 1852 - 1853. Marie Cathrine og hendes forlovede, enkemand Jacob Jensen Clausen. Af salgs og overdragelses kontrakten fremgår en gæld til købmand J. H. Bentzen i Sønderborg på 72 rdl. og til boelsmand Christen Hansen i Miang på 320 Rdl. så der til Rasmus Jensen bliver en rest - fordring på 79 Rdl og en sparsom aftægtsydelse, bestående af:

- a, Fribolig i aftægtslejligheden, 4 favne lang og 2½ favn bred.
- b. Fribenyttelse af et stykke havejord.
- e. Sålænge koen på stedet giver mælk, får aftægtsfolkene ret til at malke den hver lørdag morgen.
- d. Efter fornødenhed bages brød og tørres korn for dem.
- e. De har fri adgang til brønden for at hente vand.
- f. Endelig er stedejeren forpligtet til i alderdoms - sygdomstilfælde af vaske og bage for aftægtsfolkene og at gå dem tilhånde med opvartning og pleje.

Ved samme lejlighed får boelsmand Peter Grau på Graugården i Almsted sine rettigheder til stedet, som ligger på hans grund, protokolleret. Der skal ydes ham en årlig afgift på 3 Rdl. 37 skl. cour. eller 6 Rbd sfm. at erlægge årligen til Mortensdag, og præstation af en dags arbejde i Rug-høsten. Samtidigt forbeholder Peter Grau sig forkøbsret til indstestedet.

3. Jens Peter Jespersen (1853 - 1854)

Dog allerede 12. 12. **1853** sælges stedet, med alt tilbehør, den udlagte sæd, en ko, en kakkellovn og en hakkelsesmaskine med kniv til daglejer Jens Peter Jespersen for 768 Rdl. og aftægtsforpligtelsen og en udbetaling til Rasmus Jensen og hans kone Syndet Thomsen på 74 Rdl. Jens Peter Jespersen var fra Asserballeskov.

4. Hans Christian Johannsen (1854 - 1859) fra Lebøl køber

1854, 3. 5. stedet for 816 Rdl. og aftægtsforpligtelsen til Rasmus Jensen og hans kone Syndet Thomsen. Han klarer en udbetaling på 80 Rdl.

5. Hans Hansen Hollænder (1859 - 1870)

Stedet sælges 19. 3. **1859** til Hans Hansen Hollænder for 922 Rdl. samt aftægtsforpligtelsen og en udbetaling på 260 Rdl. Ved handelen nævnes som aktive.

Bondeindstestedet med bygninger og hvad i disse er jord - væg - nit - og sømfast, det dertil hørende land ned indhegninger, træer og buske iøvrigt tilbehør, fremdeles den udlagte sæd den samlede gjødning, 2 løse døre en hakkelsesmaskine med kniv og et stykke gavntræ. Overtagelsen sker 1. april 1859. Som kreditorer nævnes:

- A. Den forhenværende besidder af stedet, Jacob Jensens Clausens datter Anne Marie Clausen har ifølge kontrakt af 18. 2. 1852 tilgode 16 Rdl. til 3 % renter.
- B. Afdøde boelsmand i Sarup, Jørgen Hansens arvinger en Obligation af 1. 11. 1856 på 320 Rdl.
- C, Boelsmand Peter Andresen Kaad i Mintebjerg en obligation af 1. 11. 1856 på 320 Rdl.
- D. Endvidere forpligtelse til at levere til foranævnte datter Anne Marie Clausen, født 26. 12. 1850 ved hendes konfirmation et får og et skrin til en værdi af 6 Rdl.
- E. Udbetaling: 260 Rdl.

6. Nicolai Hess købte 2. 2. **1870** inderstestedet af Hans Hansen Hollænder.

Han var født 1813 Egen søn af boelsmand Jørgen Hess og hustru Dorothea Sophie, født Moos, i Egen. Han døde 25. 6. 1892, 79 år, på art. 15 + 68. Han blev gift med Anna Dorothea Marie født Frost, født 1810 i Asserballe, datter af arbejder Peter Frost og hustru Dorothea Marie født Hansen. Hendes fader Peter Frost døde 12. 5. 1879 hos datteren i Almsted. Se nærmere om familien under art. 15.

Nicolai Hess solgte 28. 2. 1876 jorden til inderstestedet her til kådner Jens Hansen Jørgensen på art. 15. Den jord lå på Holtringbjerg. Dermed fik inderstestedet hussted art, 51 og ejedes senere af sadelmager Christian Thomsen. Med jorden fulgte de på stedet hvilende forpligtelser overfor boelsmand Peter Grav i Gravgården i Byen. Der skal ydes ham en årlig afgift på 3 rdl. 57 skl. cour. eller 6 rbdlr sølv mønt, at erlægge årligen til Mortensdag og yderligere præstation af en dags arbejde i rughøsten og en dags arbejde i byg eller havrehøsten. Samtidig forbeholder Peter Grav sig forkøbsret på stedet. 25.

Nicolai Hess køber senere, den 1. 5. 1879 hele kådnerstedet art. 15 i Almsted af Jens Hansen Jørgensen for 3 660 mark med besætning på 1 ko, 1 får, 2 lam og en gris på 6 uger. I huset på art. 15 + 68 bor nu Arbejdsmand Heinrich Peter Hansen og hustru Marie Christine født Jørgensen. Beboelseshuset på art. 25 som havde fået art. 51 solgtes til Peter Jacobsen fra Fleskdam. Ifølge købekontrakten af 1. maj 1879 på tog Nicolai Hees: sig forpligtelse som hvilede på stedet ifølge købekontrakten af 28. 6. 1876 overfor den nuværende ejer af Gravgården, Christian Eriksen, at yde boelsmanden 2 dages høstarbejde med karl. Desuden skulde han betale til nævnte boelsmand den på stedet hvilende bondeafgift, som årligen mellem mortensdag og jul betales 15 mark 94 pfenning (folio 2075) Augustenborg Herredskontor, Nebenbuch 51 053.

Nicolai Hess døde 25. 6. 1892, 79 år gl. på art. 15.

Hans enke Dorothea Marie Hees solgte deres kådnersted 1. 4. 1910 til Jens Jørgensen.

Jens Jørgensen købte 1920 kådnerstedet art. 22 og lagte jorden fra sit kådnersted art. 15 til sit ny erhvervede sted, hvorved huset fik art. 68. Derved kom jorden på Noltringbjerg fra art. 25 også til art. 22, det parcelsted som nu Christen Høj ejer. En senere ejer af Højs sted Mathias Hansen faldt under krigen og hans enke solgte jorden på Holtringbjerg 1920 til Jens Hansen Bonde, på Bondegården.

7. Peter Jacobsen købte husstedet til art. 25, som havde fået

art. 51 omkring 1. 5. **1879** af Nicolai Hess. Om hans familie kan berettes:

Farfaderen Jacob Jørgensen var født ca. 1750, blev gift med Syndet Smørholm. Han var 1803 parellist og murer i Frederikshof.

Faderen Jacob Jacobsen var født 1797. Han blev 19. 11. 1826 gift med Anna Rasmussen, kaldet Anna Christens, født ca. 1790, tjenestepige fra Sønderby på Kegnes. Han blev parcellist og muremester i Frederikshof Ifølge folio 1597 køber Jacob Jacobsen 15.. 1839 et landsted i Fleskdam, kaldet "Lillebjerg" af festeboelsmand Peter Johannsen Petersen i Notmark, imod en årlig afgift 1 rdl. 58 skl. Aftægtsmand Jacob Jacobsen Fleskdam døde 23. 8. 1881, 83 år. Han var førhen murmand i Frederikshof. Hans hustru Anna Rasmussen døde 15. 7. 1872, 82 år i Fleskdam. Hun havde været blind i 4 år.

Deres børn:

- a. Cecilie Marie født 15. 11. 1827
- b. Jacob Jacobsen født 29. 9. 1829.
- c. Christen Jacobsen f. 12. 10. 1831.
- d. Peter Jacobsen født 24. 3. 1834
- e. Anna Margrethe født 26. 2. 1835.

Sønnen Peter Jacobsen født 24. 3. 1834 var snedker. Han havde deltaget i krigen 1864 som marinesoldat. Han blev 5. 11. 1857 gift med Anna Cathrine Lorenzen, født 9. 11. 1831 i Almsted, datter af indsidder Peter Lorenzen i Almsted, og hustru Mette Cathrine. Deres eneste datter Anna Cathrine Elisabeth var født 23. 4. 1868, da faderen var indsidder i Katry. Hun døde 15. 11. 1888 i Almsted 20 år. Hun havde længe været syg. Peter Jacobsen havde som nævnt købt huset her i Almsted omkring 1879. Hans søster Anna Margrethe Jacobsen var gift med kådner Rasmus Christensen på Christian Andresens sted i Helved, art. 24. Deres datter Anna født 27. 11. 1895, kom 1919 i huset hos hendes onkel i Almsted for at pleje dem. Peter Jacobsen døde 22. 11. 1919 og hans kone døde 1925. Peter Jacobsen byggede huset helt om 1888, det blev nu med grundmur og ildfast tag. Anne Marie Andresen født 27. 11. 1895 arvede huset efter hendes onkel Jacob Jacobsens enke.

8. Christian Thomsen. Anne Marie Andresen blev 9. 8. 1925 gift med Christian Thomsen født 4. 12 1896 i Notmarkskov, søn af kådner Christian Thomsen Artikel 16 Notmarkskov. Christian Thomsen havde deltaget i den første verdenskrig og blev såret. Da han vendte hjem som krigsinvalid blev han omskølet som sadelmager, og nedsatte sig her i Almsted 1925. Året efter byggede han en lade med værksted og har gennem mange år dreven sadelmager - og møbelpolstringsforretning her.

På skole i Sønderborg hvor man samlede krigsinvalider så de kunne få en passende oplæring f.eks. i et håndværk.

Drosselvænget 8 6310 Broager
Broager, den 11. november 2015
medlemmer af Lokalhistorisk Arkiv Augustenborg

Hvem vil hjælpe dr. Werner Jensen, der bor i Pretoria. Sydafrika, med at finde herboende slægtninge, der nedstammer fra kromanden i Almsted. Rasmus Jensen (1791-1887) og hans hustru Syndet Thomsen (1790-1862)?

Kromaridens søn, Thomas Jensen, forlod Almsted som ungt menneske og stak til søs. Han havnede i Sydafrika, i Durban, hvor han besluttede sig for at blive, Da han kunne tale tysk. kom han i kontakt med den store tyske menighed i Durban, begyndte som lærer og blev derefter uddannet til missionær i Hermannsburg i Tyskland (1857- 61) og vendte i 1862 tilbage til Sydafrika, missionerede i Transvaal og grundlagde i 1863 en menighed i det vestlige Transvaal, giftede sig og fik tre børn og efter 45 års arbejde for sin menighed døde han den 8. november 1905. Hans søn Ferdinand fortsatte i faderens spor og blev højt respekteret både som biskop og som videnskabsmand. Jo, der er god grund til at være stolt på ~steds vegne. "Kan noget godt komme fra Almsted?" Og svaret er: "Kom og se!", jf Joh 1.46. Det er en af al nisted-immigrantens efterkommere. Werner Jensen, der sidst i februar, altså om tre måneder, gerne vil besøge Almsted sammen med sin hustru Ingrid for at se stedet, hvorfra den sydafrikanske slægt Jensen har sin oprindelse.

Almsted Kro, hvor Thorrias Jensen voksede op var en langstrakt bindingsværksbygning ved landevejen til Fynshav, Her boede Rasmus Jensen til sin død den 28. februar 1887, 95 år gammel. Er der nogen i Lokalhistorisk Arkiv. der kan fortælle, hvor Almsted Kro lå? Findes der i arkivet gamle fotos fra det gamle Almsted?

Thomas Jensen er født i Almsted den 23. april 1829, den samme dag hans forældre flyttede til Almsted fra Mjang og købte huset i Almsted af Jacob Clausen From for 512 rigsbankdaler.

Thomas Jensen er konfirmeret den 3. marts 1844, og jeg skønner. at han snart derefter er stukket hjemmefra for at prøve lykken ude i verden. Så han nåede næppe at I afkom på Als.

Interessen knytter sig derimod til Thomas Jensens ældre søster Marie Cathrine Jensen og hendes efterkommere, Marie Cathrine Jensen er født den 22. april 1824 i Mjaniz. og er døbt den 25. april, fomientlig i Hørup Kirke. Den 8. april 1838, palmesøndag, blev hun konfirmeret med biskoppelig aldersdispensation i Notmark Kirke. Den 18. februar 1852 overdrog Rasmus Jensen sit hus i Almsted til sin datter Marie Cathrine og hendes forlovede, den 24-årige enkemand Jacob Jensen Clausen. Fire uger senere, den 14. marts 1852 blev det unge par gift i Notmark Kirke. Jacob Jensen Clausen stammede fra Alrnsted og er født den 21. marts 1828 og konfirmeret i Notmark Kirke den 9. april 1843. Rasmus Jensen og hans hustru Syndet blev boende som aftægtsfolk i huset i et par små rum, så længe de levede,

Den 22. april 1853 fik de deres første barn, drengen Jørgen Clausen, som blev døbt den 22. maj i Notmark Kirke. Han blev konfirmeret i Notmark Kirke den 1. marts 1868.

Den 28. januar 1855 fik de i Almstedskov datteren Marie Cathrine Clausen, som blev konfirmeret den 6. marts 1870 i Notmark Kirke,